

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне юридичне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-20-76

До № 3132 від 27.02.2020 р.
(повторне друге читання)

ЗАУВАЖЕННЯ

**до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів
України щодо повноважень Антимонопольного комітету України
у сфері публічних закупівель
(реєстраційний № 3132)**

У Головному юридичному управлінні здійснено юридичну експертизу підготовленого до повторного другого читання Комітетом Верховної Ради України з питань економічного розвитку однойменного законопроекту та за наслідками експертизи зазначаємо, що основна частини зауважень Головного управління, висловлених 29 квітня 2020 року, залишається актуальною. Зокрема, це стосується зауважень щодо:

правових та організаційних засад утворення Комісії (комісій) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, зокрема в частині не забезпечення завершеного механізму правового регулювання, не визначення змісту та обсягу повноважень, які виконуватимуть уповноважені з розгляду скарг у сфері публічних закупівель, які не задіяні у роботі Комісії (комісій);

не забезпечення внесення змін до основного закону, що регулює питання здійснення публічних закупівель, – Закону України "Про публічні закупівлі", а також не визначення процедури оскарження, в частині зміни суб'єкта розгляду процедури оскарження публічних закупівель.

Також законопроект викликає наступні зауваження.

1. Знову ж таки звертаємо увагу на те, що пунктом 1 розділу XV "Перехідні положення" Конституції України передбачено, що закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності цією Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України. Тобто положення Закону України "Про Антимонопольний комітет України", прийнятого 26 листопада 1993 року, в частині звільнення Голови Антимонопольного комітету України та державних уповноважених Антимонопольного комітету України втратили чинність.

Змінами до частини четвертої статті 9 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", пропонованими законопроектом, передбачається, що Голова Антимонопольного комітету України має право заявити про своє звільнення Верховній Раді України. Проте у законопроекті відсутній комплексний підхід щодо усунення прогалин у законодавстві. Зокрема, порядок призначення та звільнення державних уповноважених Антимонопольного комітету України, що існував, є нечинним, а ураховуючи, що, як випливає із законопроекту, на уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель як суб'єктів, на яких поряд із членами колегіальних органів поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції", що тим самим ототожнює таких уповноважених із членами Антимонопольного комітету України (зміни до підпункту "і" пункту 1 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції"). Відтак, призначення та звільнення уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель має здійснюватися з дотриманням вимог Конституції України, а не у пропонований законопроектом спосіб – Головою Антимонопольного комітету України.

2. Зауважуємо також, що основним законом, що регулює питання здійснення публічних закупівель, а також визначення процедури їх оскарження, є Закон України "Про публічні закупівлі". Саме цим Законом і визначається, що Антимонопольний комітет України як орган оскарження з метою неупередженого та ефективного захисту прав і законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах закупівлі, утворює постійно діючу адміністративну колегію (колегії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, рішення якої ухвалюються від імені Антимонопольного комітету України (частина перша статті 18) Проте законопроектом жодних змін до Закону України "Про публічні закупівлі", що фактично передбачають зміну суб'єкта розгляду процедури оскарження публічних закупівель, не передбачено, а зроблено спробу "врегулювати" порушене питання у спосіб, за ким "положення статті 18 Закону України "Про публічні закупівлі" щодо утворення, повноважень та функціонування постійно діючої адміністративної колегії (колегії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, до приведення їх у відповідність до законодавства, діють у частині, що не суперечить цьому Закону та Закону України "Про Антимонопольний комітет України" (пункт 3 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" проекту).

Запровадження пропонованого законопроектом способу регулювання відносин у сфері оскарження процедур публічних закупівель спричинить юридичну невизначеність, яка, як зазначив Конституційний Суд України у Висновку від 20 листопада 2019 року № 6-в/2019, є несумісною із принципом верховенства права, неодмінним елементом якого є юридична визначеність, яка і вимагає від законодавця чіткості, зрозумілості, однозначності правових норм, їх передбачуваності (прогнозованості) (Рішення від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018); юридична визначеність дає можливість учасникам суспільних

відносин бути впевненими у своїх легітимних очікуваннях, зокрема у тому, що набуте ними на підставі чинного законодавства право буде реалізоване; юридичною визначеністю обумовлюється втілення легітимних очікувань, тобто досягнення бажаного результату шляхом вчинення правомірних дій з огляду на заздалегідь передбачені ймовірні наслідки (Рішення Першого сенату від 5 червня 2019 року № 3-р(І)/2019).

Такий підхід також не враховує вимог частини восьмої статті 90 Регламенту Верховної Ради України, за якою "якщо для реалізації положень поданого законопроекту після його прийняття необхідні зміни до інших законів, такі зміни мають викладатися в розділі "Перехідні положення" цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті".

Крім цього, ці положення законопроекту несуть також суттєві корупційні ризики, оскільки унеможлиблюють окреслення саме того суб'єкта, який має бути уповноваженим на здійснення розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. При цьому слід зауважити також і про прийняття у разі реалізації пропонованого законопроектом способу за результатами розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель рішень нелегітимним суб'єктом з розгляду таких скарг.

3. Положення пунктів 1 та 4 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" законопроекту свідчать про відсутність достатніх і завершених механізмів для реалізації положень Закону, у разі його прийняття, оскільки виконання норм майбутнього Закону ставиться у залежність від прийняття відповідних підзаконних актів.

Зважаючи на обсяг та характер висловлених зауважень, а також те, що законопроект не сприятиме, на нашу думку, неупередженому та ефективному захисту прав і законних інтересів осіб, що беруть участь у процедурах закупівлі, удосконаленню порядку оскарження процедур закупівлі та покращенню розгляду скарг про порушення законодавства у сфері закупівель, пропонуємо законопроект доопрацювати з урахуванням можливостей, передбачених частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України.

Заступник керівника
Головного юридичного управління

В.МІЛОВАНОВ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Мілованов Володимир Васильович
Сертифікат: 20B4E4ED0D30998C04000000445F2900C19D7200
Дійсний до: 15.03.2021 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 07/02-2020/226930 від 02.12.2020

